

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ: НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ

2 квітня 2015 р. на базі Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка відбулася VI Всеукраїнська науково-практична конференція «Соціально-економічні трансформації в епоху глобалізації». Її ініціаторами виступили кафедра політекономії ПНПУ імені В.Г. Короленка спільно з громадською організацією «Європейський вибір», Всеукраїнською громадською організацією «Всеукраїнська асоціація політичної економії», редколегією журналу «Соціальна економіка» (м. Харків), Полтавським державним центром науки, інновацій та інформатизації.

Актуальність проблематики конференції обумовлюється постійними суспільними трансформаціями, що їх породжують глобалізаційні процеси. Глобалізація як перманентний процес у сучасних умовах виражається у посиленні економізації усіх сфер людської діяльності, зумовленої прагненням людей до постійного покращення умов власної життєдіяльності та породженої цими прагненнями конкурентної боротьби. Унаслідок цього неухильно зростає мобільність, просторово розширюються товарні і ресурсні ринки, відбувається конвергенція виробничих технологій, організаційних та управлінських методів, стикаються індивідуальні та колективні системи цінностей. Таким чином, глобалізація як об'єктивний та незворотний чинник сучасного світового розвитку зумовлює низку фундаментальних змін та інновацій. Зрозуміло, що глобальні трансформації можуть мати прогресивну чи регресивну спрямованість і, відповідно, забезпечувати розв'язання суспільних проблем чи консервувати їх. Окреслені проблеми перебували в полі уваги учасників конференції.

Із вступним словом до учасників зібрання звернулася його організатор Л.І. Яковенко, д.е.н., професор, завідувач кафедри політекономії ПНПУ імені В.Г. Короленка, яка наголосила, що конференція кожного разу збирає представницьке коло науковців, спонукає до палких наукових дискусій та обміну ідеями. У доповіді Л.І. Яковенко «Реалії 2015 в Україні – трансформація моделі розвитку» відтворено палітру сучасних трендів, реформ та їх симулякрів, методологічних прийомів до розуміння й осмислення соціально-економічних змін, окреслено людський вимір сучасних трансформаційних процесів в контексті викликів сьогодення, що постали перед Українською державою і суспільством.

Доповідь Г.В. Задорожного (доктор економічних наук, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна) присвячена обґрунтуванню

актуальної для розуміння трансформацій сучасної економічної науки концепції духовно-ноосферно-сталого розвитку, яка органічно поєднує концепції ноосфери, сталого розвитку і теорії про біо-соціо-духовну природу людини. На думку вченого, у новому понятті фіксується специфіка реалізації людиною духовної та фізичних констант антропного принципу через господарську діяльність, закріплюється верховенство духовної складової людської природи.

У матеріалах В.М. Тарасевича (доктор економічних наук, співголова Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська асоціація політичної економії», Національна металургійна академія України) окреслено ключові аспекти державної капіталізації національної економіки, обґрунтовано напрями державного антикризового активізму в умовах загострення суперечностей між загальнонаціональними інтересами та зацікавленнями вітчизняної олігархічної буржуазії, зроблено наголос на тезі, що оптимальна соціалізована держкапіталізація національної економіки є необхідною передумовою її прогресивного і випереджального розвитку.

С.Б. Єгоричева (доктор економічних наук, ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі») у виступі на тему «Роль інституту довіри у стабілізації банківської системи України» розкрила сутність аналізованого поняття, описала причини нестачі довіри до банківського сектору та фактори її формування в сучасних умовах, окреслила проблемні зони у дослідженні даного явища.

У матеріалах докторів економічних наук, професорів Г.М. Пилипенко та Ю.І. Пилипенка (ДВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ) розглянуто актуальні питання дослідження якості інституційного середовища як умови інноваційного розвитку, окреслено культурний, інституційний і політико-правовий контекст інновацій, визначено комплекс неекономічних чинників впливу на активізацію інноваційної активності у соціально-економічних системах.

У доповіді М.І. Лахижі (доктор наук з державного управління, професор ПНТУ імені Юрія Кондратюка) здійснено аналіз проблематики мотивації державних службовців до підвищення рівня професійної компетентності в умовах глобалізації, євроінтеграції та посткомуністичної трансформації суспільства і влади.

Активну наукову дискусію викликали матеріали доктора економічних наук І.Б. Чичкало-Кондрацької та А.А. Буряк (Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка), присвячені актуальним питанням залучення прямих іноземних інвестицій в регіони України. Було визначено ключові проблеми, що стоять на заваді залученню інвестиційних

ресурсів та окреслено організаційно-економічні заходи покращення інвестиційного клімату в Україні та її регіонах.

С.М. Приходько (кандидат політичних наук, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка) акцентував увагу на теоретичних аспектах взаємодії громадян із владою в контексті електронної демократії, особливостях здійснення народовладдя в умовах поширення телекомунікаційних технологій, прийнятність різних форм Інтернет-взаємодії суспільства і влади для українських реалій.

У доповіді «Проблема критичного мислення в інформаційному вирі сучасних трансформацій» кандидат економічних наук Непокупна Т.А. (Полтавський національний педагогічний університет) звернула увагу на конфліктність та конфронтаційність новітнього інформаційного середовища, його руйнівний вплив на суспільну та індивідуальну свідомість і підсвідомість. У зв'язку із цим автор обстоює думку про кричущу нагальність критичного осмислення інформаційних потоків та подій сьогодення, що має стати стрижнем духовного, інтелектуального та фізичного здоров'я окремої людини та суспільства вцілому.

С.В. Степаненко (кандидат економічних наук, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка) свою доповідь присвятив аналізу інтелекту як управлінського ресурсу, обґрунтуванню управлінської діяльності як особливого різновиду інтелектуальної праці, опису інтелектуальних якостей керівника.

На дискусійному майданчику з-поміж інших обговорювалися також наукові проблеми інституційних перетворень ринкової економіки (кандидат економічних наук Молтусов В.О.), трансформації системи енергоспоживання у житлово-комунальному секторі (кандидат економічних наук Максименко О.С.), розвитку партнерських форм взаємодії між державою і приватним сектором в сучасних умовах (кандидат економічних наук Шевченко Б.О.), еволюції підходів до осмислення поняття “європейські цінності” (кандидат історичних наук Сакало О.Є.), змін у комплексі маркетингу підприємств сфери послуг (кандидати економічних наук Жегус О.В. та Михайлова М.В.).

Загалом участь у роботі конференції взяли понад 100 учасників з України: досвідчені науковці, молоді вчені, аспіранти, студенти. Наукові доробки учасників зібрання були опубліковані у збірнику статей. Завершилася зустріч науковців традиційною екскурсією історичними місцями Полтави.

*Л.І. ЯКОВЕНКО, доктор економічних наук, професор,
С.В. СТЕПАНЕНКО, кандидат економічних наук, доцент*